

OSUD SFÚKOL SVIEČKU ICH ŽITIA

23.2. ONDREJ ŠUSTEK, nar. v r. 1948 z V. Krtíša, 24.2. Ing. JÚLIUS KANÁT, nar. v r. 1935 z V. Krtíša

SMÚTOČNÉ OZNÁMENIE

"Dotíкло srdiečko, prestalo biť, skončilo svoju púť.

My nechceme na Teba nikdy zabudnúť. Knihu života Ti osud zatvoril na 65.strane, ale v našich srdciach zostaneš stále.

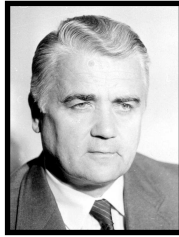
S hlbokým žiaľom oznamujeme, že 17.2.2009 nás navždy opustila, vo veku 65 rokov

ROZÁLIA KUCEJOVÁ zo Sklabinej.

S bolesťou v srdci spomínajú: manžel Ivan, dcéra Ivetka, synovia Ivan a Jozef s rodinami a sestra Anka s rodinou. Úprimne ďakujeme primárovi MUDr. Vladimírovi Lukáčovi a celému chirurgickému oddeleniu, VŠNsP, n. o., vo V. Krtíši, ako aj primárovi MUDr. Norbertovi Kučerkovi a celému zdravotnému personálu za ich obetavú starostlivosť. Ďakujeme všetkým príbuzným, známym, priateľom i susedom za kvetinové dary a prejavy sústrasti v našom hlbokom žiali.

Smútiaca rodina

SMÚTOČNÉ OZNÁMENIE

Odišiel si tichučko, ako odchádza deň a v našich srdciach zostáva spomienka len. Milovali sme Ťa, Ty si miloval nás, tú lásku v našich srdciach nezničí ani čas ...

S hlbokým smútkom v duši oznamujeme všetkým tým, ktorí poznali nášho drahého otca, starého otca, brata, svokra

ING. JÚLIUSA KANÁTA,

že nás navždy opustil dňa 24.2.2009

Úprimne ďakujeme príbuzným, priateľom, kolegom a známym za tichú rozlúčku a účasť na nej. Zároveň ďakujeme za prejavy sústrasti a kvetinové dary.

Pozostalá rodina ďakuje personálu geriatrického oddelenia za starostlivosť, ktorú v posledných chvíľach choroby venovali nášmu zosnulému. S hlbokou úctou Smútiaca rodina

SPOMIENKA

Dňa 8.3.2009 uplynie rok, kedy nás náhle opustila drahá a milovaná mamička a manželka DARINA KÁZMEROVÁ zo Záhoriec.

"Márne Ťa, drahá mamička, naše oči hľadajú, márne po tvári slzy stekajú. Pracovala si vždy do únavy a nikdy si sa nestažovala. Pokoj si si nedopriala. O všetko si sa postarala. Ťažko je bez Teba žiť, keď nemá, kto poradiť, potešiť. Smutný je náš dom, chýbaš nám, mamička v ňom. Tak náhle prestalo biť Tvoje srdce, že nestihla si nám povedať: "zbohom deti, moje". Za všetky Tvoje trápenia a bolesti, nech Ti dá Pán Boh večnej radosti."

Spomínajú: synovia Branislav a Anton s rodinami a manžel Anton

POĎAKOVANIE

"Nevolám Ťa k sebe milý, nech Ťa, môj hlas nepomýli. Utíchol les, osirel háj, na cestu dnes, zbohom Ti dám."

Dňa 20.2.2009, vo veku 73 nás

po ťažkej chorobe navždy opustil náš milovaný manžel, otec, dedko a pradedko JÁN ČÁNIK.

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, známym, bývalým kolegom, zamestnancom COOP - SD M. Kameň za prejavy sústrasti a kvetinové dary. Pozostalá rodina ďakuje MUDr. Mikulášovi Baltazárovi obvodnému lekárovi, zdravotnej sestričke Janke Gálíkovej v Pôtri a MUDr. Mirkovi Trojčákovi z V. Krtíša za starostlivosť, ktorú v posledných chvíľach života poskytovali nášmu drahému zosnulému. Manželka a smútiaca rodina.

SPOMIENKA

"Čas plynie a život sa končí. Zostanú len slzy, smútok a spomienky..."

Päť rokov uplynie 3.3.2009 od úmrtia manžela a otca

MUDr. PETRA SPRYŇA z Bušínec.

Kto ste ho poznali, venujte mu s nami tichú spomienku.

S láskou spomínajú: manželka Mária a deti

Informačné centrum EUROPE DIRECT Lučenec

Združenie pre rozvoj južného Slovenska -
Regionálna rozvojová agentúra Lučenec

Filakovská cesta 10/6

984 01 Lučenec

tel.: 47/45 115 48, 45 117 82, 83

e-mail: rra@rra-lc.sk, infoeu@rra-lc.sk

web: www.rra-lc.sk

Od roku 2009 až do roku 2012

Vám bude Informačné centrum EUROPE DIRECT Lučenec ako člen siete 12 informačných centier na Slovensku k dispozícii v nasledujúcich otázkach:

- všeobecné informácie o záležitostiach EÚ vo všetkých úradných jazykoch EÚ
- odpovede na otázky o politikách Európskej únie
- praktické informácie o množstve otázok: napríklad ako zabezpečiť uznanie vzdelania alebo ako podať sťažnosť v prípade nebezpečných výrobkov
- kontaktné údaje príslušných organizácií, ktoré by ste chceli osloviť
- odporúčania na prekonanie praktických problémov pri uplatňovaní vašich práv v Európe

AK MÁTE OTÁZKY, PROSÍM, NEVÁHAJTE A KONTAKTUJTE NÁS!

GRATULÁCIE cez POKROK

Je málo ľudí, pre ktorých je ich zamestnanie poslaním.

Mgr. MÁRIA BACKOVÁ,

ktorá 13.2. 2009 oslávila svoje narodeniny k nim určite patrí, pretože jej kolegovia si na ňu spomenuli, týmito krásnymi slovami:

"Milá Maňa, vybrala si si jedno z najťažších, ale zároveň z najkrajších povolání a stále nám hovoríš, že hlavná časť našej práce je starostlivosť o pacienta, ktorého musíme brať, ako svojho najbližšieho príbuzného. Že každý je jedinečnou osobnosťou, ako aj Ty.

Ticho prišiel ako sen, Tvoj narodeninový deň. Osláv si ho, jedz a pi, potom dlho šťastne ži. Veľa ďalších rokov, veľa šťastných krokov, veľa dobrých vecí, želáme Ti všetci.

Kolegyne a kolegovia.

Päťdesiat rokov osláv

2.marca 2009

Ing. LADISLAV GUBÁNYI

z Peťova.

Svojmu synovi blahoželá a zo srdca mu praje všetko najlepšie jeho mama: "Nech, Ti ruže cestu životom stelú a každé pranie splní sa Ti. Nech, oči šťastím žiaria a úsmev zdobí Tvoju tvár, nech, Tvoje srdce nepocíti lás-

ky klam, to Ti prajem k narodeninám. Tvoja mama."

Každý deň stojí za to si ho užiť, ale v deň narodenin to platí dvojnásobne. Nezáleží na tom, kde ho prežijete... najdôležitejší sú ľudia okolo Vás.

V kruhu svojich blízkych oslávila 28.2.2009 narodeniny MIRIAM JARDEKOVÁ z Vinice, ktorá dovŕšila tridsať rokov. Veľa radosti a pohody v ďalších rokoch jej želajú mama, otec a sestra Klauďia.

V utorok 17.2. mali hasiči plné ruce práce pri autonehode, ktorá sa stala čosi po 15.30 v Čelovciach. Na miesto prišiel

štyria príslušníci, ktorí asistovali pri odstraňovaní následkov zrážky dvoch osobných áut. Pri nehode sa vážne zranili

dve osoby a hasiči im do príchodu vozidla RZP poskytli prvú pomoc.

Zranení boli prevezení do nemocnice a po zdokumentovaní dopravnej nehody políciou, boli útať naložené na vozidlo odťahovej služby. -orhazzvk-

Z HASIČSKÉHO ZÁPISNÍKA

Cena niektorých pozemkov po novom

Po 12. krát sa stretli poslanci Mestského zastupiteľstva (MsZ) vo V. Krtíši na svojom zasadnutí, ktoré primátor Ing. Dalibor Surkoš zvolal na pondelok 23.2.2009.

Primátor privítal poslancov, z ktorých sa traja pre chorobu ospravedlnili a prítomných hostí. V úvode jednaní poslanci zvolili návrhovú komisiu, ktorej predsedom sa stal RSDr. Rudolf Boroš a členmi RNDr. Igor Boreš a Mgr. Katarína Gešková i overovateľov zápisnice Augustína Janička a Annu Slávikovu.

Poslanci potom pokračovali v schválenom programe jednaní a súhlasili s návrhom VZN ako doplnkom č. 1 k VZN mesta Veľký Krtíš o zásadách hospodárenia s majetkom Mesta Veľký Krtíš. V doplnku k VZN ide hlavne o zosúladienie cien s novou menou a úpravou cien niektorých pozemkov ako napr. pod reklamnými pútačmi, novo plánovanými garážami, pozemkov cez ktoré vedú rozvodné siete či pozemkov slúžiacich na podnikateľské účely.

Koľko nevysporiadaných pozemkov je v meste?

Tento návrh predložila vedúca odboru investičného a ŽP Ing. Danka Mojžišová podobne ako aj návrh na prevod nehnuteľnosti pod garážou na Banickej ul. pri autobusovom nástupišti, ktorý ešte nebol vysporiadaný. Poslanci súhlasili s týmto návrhom. V tejto súvislosti predseda komisie pre životné prostredie, výstavbu, územný rozvoj a dopravu Ing. Stanislav Mojžiš

šom bude rokovania predložil návrh VZN mesta Veľký Krtíš ako doplnok č. 2 k VZN č. 3/2007 o určení školských obvodov pre základné školy vo Veľkom Krtíši. Obec Dačov Lom požiadala o začlenenie do školského obvodu vo V. Krtíši, čo poslanci schválili. Potom poslanci zobrali na vedomie správu o činnosti hlavného kontrolóra.

Poriadky s neplatičmi

V bode rôzne sa rozprúdila diskusia okolo ponuky Dexia Banky, a.s. B. Bystrica na poskytnutie úverového produktu Dexia Komunál eurofondy úver, ktorý je určený na predfinancova-

Poslanci si so záujmom vypočuli ponuku zástupcu Dexia Banky o možnostiach poskytnutia úveru. Zľava: Ing. Igor Kokavec, Eva Paučová, Ing. Stanislav Mojžiš, Juraj Stojka, JUDr. Vladimír Nosko, Mgr. Pavel Černík, MUDr. Marianna Salmášová

navrhol, aby hlavná kontrolórka zistila, koľko vlastne ešte podobných nevysporiadaných pozemkov pod garážami vo V. Krtíši vlastne je.

Vedúci odboru sociálneho, školstva a kultúry Mgr. Ludovít Filický v dal-

šom a spolufinancovanie investičných projektov samospráv podporených z fondov EÚ a zo štátneho rozpočtu SR, ktorú predložil zástupca banky, Ing. Peter Vilhan. Dôvody na zobrať úveru objasnil primátor Ing. D. Surkoš.

Pretože peniaze na rekonštrukciu školy, ktoré Mesto získalo, bude ministerstvo preplácať formou refundácie, úver má slúžiť na preklenutie časového posunu medzi uhradením faktúr firme, ktorá bude vykonávať rekonštrukciu a ich preplatením ministerstvom. Po objasnení niektorých nezrovnalostí, poslanci schválili ponuku banky na úver. Ako primátor povedal, rekonštrukčné práce na I. ZŠ na Komenského ul. by sa mohli začať už počas jarých prázdnin. Poslanci boli oboznámení so záporným stanoviskom Mesta k žiadosti nemocnice o oplotenie areálu VŠNsP a schválili vymenovanie Ing. Jozefa Tomašika za štatutára Podniku verejnoprospešných služieb.

Primátor ich oboznámil so zmenami na Mestskej polícii, kde sa František Mešina vzdal funkcie náčelníka. Vedúcim Mestskej polície je v súčasnosti poverený Igor Sanda.

Ďalším krokom pri odpredaji mestských bytov bolo zaslanie výpovedí zo správy bytov vlastníkom bytov a tým im začala plynúť 3 mesačná výpovedná lehota. Po tomto termíne bude možné pristúpiť k realizácii prevodu vlastníctva bytov, nevyhnutelných pohľadávok a pohľadávok viazujúcich sa na prevádzané byty. Informoval o tom prednosta MsÚ Ing. Roman Wagner. Schôdzu poslancov ukončil Ing. D. Surkoš, ktorý prítomným poďakoval za účasť.

-red-

vyhrajte k dôchodku raz toľko!

Predstavujeme vám jedinečnú službu pre seniorov: Doručovanie dôchodku PLUS od Poštovej banky

Ondřej Heřman
Riaditeľ divízie retailového bankovníctva

Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

Čo je Doručovanie dôchodku PLUS?

V prvom rade je to bezplatné doručovanie dôchodku domov prostredníctvom poštového doručovateľa, presne také, ako ho dôchodcovia poznajú. Výhody **Doručovania dôchodku PLUS** môže už dnes využívať viac ako 125 000 seniorov na Slovensku. Poštová banka je jedinou bankou na Slovensku, ktorá k osobnému účtu zabezpečuje aj doručovanie dôchodku. Táto služba, ako aj založenie či vedenie účtu je bezplatná, bezpečná a praktická.

Prečo by sa mal dôchodca rozhodnúť pre Doručovanie dôchodku PLUS?

Ak je senior odcestovaný a poštový doručovateľ ho nezaštíhne doma, môže si peniaze vyzdvihnúť na ktorejkoľvek pošte na Slovensku. Ďalšou výhodou je, že senior môže splnomocniť svojich blízkych (deti, vnúčatá a pod.) na preberanie dôchodku a výber peňazí na každej pošte. Blízka osoba môže zaňho uhradiť jeho účty za elektrinu či telefón. Senior si môže nastaviť doručenie vopred stanovenej sumy a poštový doručovateľ mu prinesie len tú časť dôchodku, ktorú si sám určí. Ostatné peniaze mu zostanú v bezpečí na účte. Takto nemusí držať peniaze doma, čo je často príležitosťou na rôzne krádeže a podvody.

Aké sú ďalšie výhody pre seniorov?

Zvyšok dôchodku, ktorú si senior nechá na účte mu umožňuje jednoduché sporenie – ak si napríklad každý mesiac nechá na účte 12 € (361,51 SKK), za rok nasporí 144 € (4 338,14 SKK). Ďalšou výhodou účtu je možnosť nastavenia automatického uhrádzania pravidelných platieb priamo z účtu. Pohyby na účte si senior sleduje na výpisoch z účtu, ktoré si môže nastaviť podľa potreby – mesačne, štvrťročne, polročne alebo ročne.

Prezradte nám niečo o súťaži pre seniorov!

Práve prebieha súťaž „Vyhrajte k dôchodku raz toľko!“. Seniori v nej môžu vyhrať sumu vo výške svojho mesačného dôchodku. Súťaž sa začína v pondelok 2. 3. 2009 na Rádiu Slovensko a každý deň o 13.00 hod. vyžrebujeme jedného šťastného výhercu. Blížšie podmienky súťaže sa nachádzajú v štatúte súťaže „Žrebovanie – **Doručovanie dôchodku PLUS**“. Štatút je uverejnený na www.pabk.sk a tiež je k dispozícii na nahliadnutie na každej pošte alebo pobočke Poštovej banky.

Čo má senior urobiť, ak chce Doručovanie dôchodku PLUS?

Najjednoduchšie je opýtať sa svojho doručovateľa, ktorý mu všetko osobne vysvetlí. Alebo stačí prísť na ktorúkoľvek poštu alebo pobočku Poštovej banky. Všetky informácie o službe Doručovanie dôchodku PLUS sú k dispozícii aj na www.pabk.sk.

Len ten, kto stratil veľmi blízkeho človeka, vie, aké ťažké je vyrovnat' sa s touto nezvratnou a bolestnou stratou, odchodom do večnosti. A hoci mladému dvadsaťštyri ročnému Jakobovi Tóthovi na pohrebe znela pieseň: "Musím už ísť...", jeho blízki cez slzy tvrdia:

"JAKUB, TY SI EŠTE NEMAL ODÍŠŤ!"

Smutná správa sa rozšírila 17. februára 2009 hlavne medzi mladými ľuďmi v meste aj v okrese, ktorí nechceli uveriť, že usmiaty Jakob dobrovoľne prešiel po tenučkú jednosmerku zo života do nebytia. Množstvo mladých sa zišlo o tri dni aj na poslednej rozlúčke s ním, a každý po svojom prežíval bolesť zo straty mladého človeka - syna, brata, vnuka, synovca... ale hlavne kamaráta, ktorý nepokazil žiadnu zábavu, ktorý sa navonok tešil zo života a mohol toho ešte veľa v živote dokázať. Miesto toho poletujúce snehové vločky zľahúčka dopadali na rakvu s bielymi kvetmi, kde sa menili na kvapky vody pripomínajúce slzy. Určite v tejto chvíli všetci prítomní najviac súcítili s jeho najbližšími, ktorí stále nemohli uveriť tragickej skutočnosti, hoci stáli zoči - voči krutej pravde.

Smrť blízkeho človeka je vždy traumatizujúca udalosť a málokto sa dokáže s ňou ľahko vyrovnat'. Je ťažké, ak príde po nevyliciteľnej chorobe a blízki zosnulého v podvedomí musia počítať s tým, že príde. Je to zložité po náhlych a neočakávaných nehodách, ktoré zasiahnu ako blesk z jasného neba... Ale určite najbolestivejšie zasiahne rodičov

Nevyšlovný žiaľ a v očiach, okrem slz, zračiaca sa otázka: Prečo?... Odpoveď na ňu však poznal len Jakob...

dobrovoľný odchod ich detí z tohto sveta. To sa potom v hlavách pozostálych víria len tisícky otázok: Prečo? Prečo?...ale málokto na ňu dostane akú - takú odpoveď, či náznak vysvetlenia. Prečo sa to muselo stať, prečo práve nám a prečo práve náš drahý? V predstavách si tisíckrát opakujú tí, ktorí zostali, udalosti posledných dní a pri premietaní tohto imaginárneho filmu hľadajú zlom. Práve aj ten mohol byť vyslaným signálom, že pre vášho blízkeho človeka sa zdalo byť ľahšie nebyť ako byť. V drivej väčšine ho ale blízki nenachádzajú a nikdy sa nedozvedia o tej silnej pohnútky, pravej príčiny, ktorá viedla k definitívnemu a určite veľmi ťažkému rozhodovaniu.

V poslednom období sa na Slovensku začali šíriť samovraždy, a nielen mladých ľudí. Zatiaľ odborníci nevedia jednoznačne vysvetliť ich príčinu - či je to nenájdanie zmyslu života, strach a obavy z budúcnosti, sklamanie vo vzťahoch alebo prepádanie rôznym závislostiam. Nikedy je to možno aj kombinácia viacerých, a ak si rodina vyčíta, či nemohla niečo včas spozorovať a zabrániť tragédii, mnohokrát sa musí uspokojiť so zápornou odpoveďou.

O usmíatom a pohodovom Jakobovi by málokto povedal, že ho niečo až natoľko trápí, že sa v jednej chvíli zdá byť jeho život ako zložitý labyrint, z ktorého nenachádzal cestu von. A pritom možno už vtedy bola jeho dušička natoľko boľavá, že sa to snažil zakryť ešte širším a ešte naoko bezstarostnejším úsmevom. Jakob bol príkladom toho, že pod usmíatom tvárou sa môže skrývať veľmi boľavá a zranená duša. Čo ho trápilo? Nevydarený vzťah? Strata zmyslu života? Nájdanie nejakej závislosti?

(Pokračovanie na str.5)

POĎAKOVANIE

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym nášho drahého zosnulého **JAKUBA TÓTHA**, ktorí sa zúčastnili poslednej rozlúčky s ním a kvetinovými darmi a prejavmi sústrastí sa snažili zmierniť náš nesmierny žiaľ. Smútiaci rodičia, sestra, stará mama a ostatná rodina

Po Jakobovom odchode si určite viac ľudí uvedomí krutú pravdu, že: ŽIVOT JE MIHNUTIE MOTÝLIEHO KRÍDLA

(Dokončenie zo str.4)

To sa už nikto nikdy nedozvie, pretože Jakub svoje tajomstvo života aj smrti zbral so sebou, akoby ani po smrti nechcel obľúžiť svojim blízkym. Ak to však bola nejaká závislosť, s ktorou nemal síl bojovať, možno by mohla rodičom a blízkym ostatných mladých ľudí, ktorí majú problémy, pomôcť kniha našej známej spisovateľky PhDr. Danice Janiakovej "TAK UŽ DOSŤ!", ktorá v minulosti pôsobila aj vo Veľkom Kríši.

V nej nás, o.i., zaujal rozhovor so psychiatrom MUDr. Ludvíkom Nábělekom a hlavne nasledovné slová: "Chceme, aby naše deti boli šťastné a zdravé, takže by som to videl ako výchovu k "troške zo

všetkého", niečo ako kalokathia v starom Grécku. Iste, vzory dospelých sú nositeľmi autority, ale ak sú nositeľmi diagnózy, treba s deťmi o tom hovoriť. Je to širší problém, nielen rodinný, aj celospoločenský. Ak sa do spoločnosti vnášajú ideály povrchnosti a konzumu, sytené rôznymi pozlátkami, "reklamným" spôsobom života propagovaným v médiách, potom je problematické usmerňovať deti tak, aby akceptovali iné, skutočné hodnoty. Môžeme len skúsiť spohľadnúť sa, že ak dieťa roky dostávalo komplexné informácie, a ak sme ho viedli k tomu, aby si uvedomovalo, kedy je naozaj šťastné, tak keď dozreje, nájde si vlastnú, tú správnu cestu. V každom prípade by však malo vedieť, že takmer

vo všetkom existuje riziko prestrelenia, a teda aj vzniku nejakej formy závislosti. Zmyslom života má byť normálna, šťastná existencia zrelého človeka, ktorý vie, že s istým výskytom problémov treba vždy počítať a že sa vždy dajú zvládnuť prirodzeným spôsobom."

S Jakubom sa najbližší a priatelia navždy rozlúčili na veľkokrtíšskom cintoríne. Pred očami priateľov ešte dlho zostane jeho usmiata a navonok bezstarostná tvár. Aby jeho bolestný a dobrovoľný odchod z tohto sveta nemal byť zbytočný, jeho najbližší odkazujú rodičom mladých ľudí: "Všímajte si viac svoje deti. Počúvajte aj zdanlivo nepodstatné veci, ktoré hovoria. Pýtajte sa ich, čo ich trápi a teší,

lebo možno vysielajú signály, ktorými vám chcú niečo naznačiť, alebo ktorými volajú o pomoc... kým ešte nie je neskoro".

Jakubovi na jeho poslednú cestu ešte raz teda spoločne zaželejeme v mene jeho blízkych, priateľov a známych: "Tak zdvihňime hlavu a šepnime tiško : "Môžeš ísť", nech dokončí si cestu, nech stihne na čas prísť pred bránu Neba, kde zazrie žiaru sťa slnka jas. Tak šepnime jeho Duši: "Tak si zbohom buď, " nech nezdá sa mu ťažká jeho nová púť, nech sobodná si letí všetkých hriechov zbavená, za hranice možností, lebo už vie čo to znamená. Život je mihnutie motýlieho krídla..." **RUŽENA HORNÁČEKOVÁ**

Jakuba prišlo na poslednej ceste vyprovadiť mnoho ľudí. Všetkým z nich bude veľmi chýbať...

Odkazy pre Jakuba od jeho priateľov, kamarátov a známych, ktoré mu poslali do neba prostredníctvom známeho internetového portálu

srdiecko9630:

"Kubko čo k Tvojuju činu dodať? je zbytočné Ti to teraz písať, pretože už medzi nami nie si.. Aj keď som Ťa dobre nepoznala, napriek tomu som Ťa mala rada... Teraz si spôsobil svojej rodine a kamarátom veľký žiaľ... Mne tiež. Odpočívaj v pokoji... Nech Ti je tam v nebičku dobre... Pa.

viktora007

"Nepoznala som Ťa veľmi, ale minulý týždeň, keď sme sa stretli, tak si sa na svet usmieval, aj keď to bol zrejme úspev spoza "čiermych oblakov"... Nemyslela som si však, že to takto ukončíš... Je Ťa škoda..."

anielik7771

"Možno si už nemal iné východisko, možno si už nevládal ďalej tak žiť.. Ale nevyriešil si to asi tak, ako by si to naozaj chcel. Nikdy som si nemyslela, že Ty tak skoro odídeš... Nikdy nezabudnem na ten tvoj úsmev, pri ktorom sa museli umievať všetci. Budeme Ťa mať navždy v srdiečku a nikdy nezabudneme. Dúfam, že keď si si to vybral takto, tak sa tam hore budeš mať lepšie. Odpočívaj v pokoji. Posielam Ti ešte veľký bozk do nebička."

kaciicka

Kubo, ja ešte stále neverím tomu, čo sa stalo a dúfam, že sa v nebi stretne a pokekáme. Nikdy na Teba

nezabudnem. Všetkým nám veľmi chýbaš. Odpočívaj v pokoji. Dúfam, že tam na Teba budú anjeli dávať pozor...

draccica12

Taký fešný chlapec, taký mladý... Celý život si mal pred sebou. Nepoznala som Ťa veľmi dobre, ale nemal si to urobiť, vôbec to nebolo správne. Problémy sa časom dajú vyriešiť aj iným spôsobom... Maj sa tam hore pekne, zbohom!

BADA6666

"Pre Teba Kubko: Keď človek žije, akoby bol stromom, jednoducho - len trpezlivo stojí a stojí, neúnavne pozorá sa a hľadí, vidí, že ako vtáci si naňho sadajú všetky ročné obdobia: i lastovička jar, i jastrab leto, i strakáta straka jeseň, i vrabec zima. Strom neustále stame a vtáci, ako sa striedajú v tom neustálom kolobehu, sú stále mladí. Keď človek žije, akoby bol stromom a stame, akoby si vravel: je to práma, čoraz viac idem do domu svojho, tam, kde mám svoje korene, tam, kde je moja vlastná hlina... Nikdy na Teba nezabudneme, Jakubi!"

Nixxa9

"Nechápem stále, že PREČO sa to stalo. Všetkým si mi mohol zavolať, tak ako naposledy a zdôveriť sa, že máš problémy... Nik sa nedozvie, čo sa

stalo. Vieš to len Ty, ktorý si si svoje tajomstvo zbral navždy so sebou. Kubík, viem, že si tieto riadky už neprečítaš... Je mi veľmi ľúto, čo sa stalo. Nikdy na Teba nezabudnem, budeš mi chýbať."

holka292

"Hoci už nie si s nami, v našich myšlienkach a spomienkach zostaneš navždy. A snáď sa raz všetci zídeme...Skôr či neskôr... Aj tak budem vždy čakať, že mi napíšeš a opýtaš sa, ako sa mám..."

vladka197615

"Jakub, však my sme boli ako brat a sestra.. Dúfam, že si už teraz šťastný... Želám Ti, aby si v nebi našiel tú lásku, po ktorej si túžil tu na zemi."

michael712

"Nuž, bratík, čo povedať? Škoda, že sme sa už nestretli... Nech sa Ti tam hore darí, však sa ešte stretneme..."

lulu2305

"Nemal si urobiť, čo si urobil... Mohla som Ti pomôcť... Všetkým stačilo len tak málo... Už mi ostáva len veriť, že sa ešte raz uvidíme..."

19monca07

"Síce sme sa poznali len málo, nemal si to urobiť. Vôbec sa to nemalo stať. Opočívaj v pokoji."

niknikol

"Nemal si to robiť! Prečo??? Kto nám za Teba odpovie? Prečo som sa nedozvedela skôr, že sme príbuzní? Kubko, vráť sa, prosím! Cýbaš nám, nezabudneme na Teba."

triumVK18

"Raz sa stretneme... Prečo si to len spravil? Nech Ti je dobre tam, kde si si vybral, zo srdca Ti to želim, aj keď viem, že si už môj odkaz neprečítaš..."

srdiecko1739

"Kubko, to nebolo správne. A chceli sme si dať stretko. Už si ho dáme len v nebi... Mám Ťa rada a vždy budem. Zbohom, Kubko..."

ingucivk

"Preboha, Kubko, čo si to vykonal? Odpočívaj v pokoji..."

Buchtal

"Kámo, nechce sa mi veriť, čo sa stalo. Ako nám bolo dobre v Sahibe, keď som tam prišiel s Andym. Ten mi neverí, keď sa to dozvie... Je Ťa škoda..."

DPC

"Zbohom kamarát, zase si to vyriešil po svojom..."

danina66

"Jakub, mala som Ťa rada, budeš mi chýbať... Sľúbil si mi "kafé", čo si už zabudol? Maj sa v nebi dobre."

ČO MÔŽEME OČAKÁVAŤ OD SVETOVEJ FINANČNEJ KRÍZY:
 Prepúšťanie zo zamestnania * Zmrazenie platov vo všetkých odvetviach
 * Pokles reálnych miezd * Výrazné zdraženie úverov * Zvýšenie spoluúčasti pri
 platení dopravy, školstva a zdravotníctva * Jediným pozitívom budú (údajne)
 neuveriteľne lacné byty a domy *

Najdôležitejší vzťah v súčasnosti je zamestnanecký

Svetová finančná kríza sa pomaly ale isto začína prejavovať vo všetkých odvetviach spoločnosti a pociťujú ju, samozrejme, aj rodiny. Normálne zmyslajúcich Slovákov, obávajúcich sa o budúcnosť, momentálne najviac trápi finančný problém. Ten úzko súvisí s istotou zamestnania. Od konca októbra už na Slovensku prišlo o prácu okolo 18 000 ľudí a ďalší budú pribúdať. Narastajúca nezamestnanosť bude znamenať, že každý sa bude snažiť minimalizovať straty a to počnúc vedením podnikov, po najmenšie domácnosti a mnohí sa budú snažiť problémy presunúť na toho "druhého".

Otázkou je, ako sa nám bude dariť dohodnúť sa na spoločnom znášaní strát. Krajiny, ktoré sa dostali do podobnej situácie ako my dnes - Fínsko v roku 1993, Dánsko v roku 2002 a Švédsko v roku 2005, dokázali nájsť východisko práve cestou spoločenskej dohody v rámci Paktov národného porozumenia. Mimoriadne dôležitým faktorom v roku 2009 je aj rovina nastavovania sociálnej politiky, ktorá má pomôcť preklenúť ťažšie životné situ-

ácie mladým domácnostiam aj dôchodcom. Tam sa pripravujú riešenia, no nezabavajú nás zodpovednosťou za náš vlastný osud. Hlavným motívom pri prekonávaní krízy však musí byť solidarita. Snažiť sa môžeme všetci, ibaže každý máme odlišnú schopnosť snaženia, a preto solidarita musí byť základom spoločnosti. Ukazuje sa, že štát neskončil svoju existenciu, bude hrať i naďalej nezastupiteľnú úlohu. Všetci však dúfame, že to bu-

de štát múdry a ľudský.

Ekonomická kríza však so sebou prináša aj problém spotreby, súvisiaci s polarizáciou svetového bohatstva

Znamená to, že to, čo vnímame ako krízu finančnú a krízu spoločnosti, je predovšetkým kríza hodnôt ako takých. Je zrejmé, že výhodné úvery už nebudú pokračovať.

Dokonca ani dopad krízy v jednotlivých regiónoch nemusí byť rovnaký a v niektorých sa mzdy dokonca môžu zvýšiť. Očakávanie ekonomického rastu v Európskej únii, ale aj v okolitých krajinách, Slovensko nevynímajúc, nie sú veľmi optimistické, ale ak sa chopíme príležitosti, ktorá nastala po zave-

dení eura ako silnej meny a naše kroky v ekonomike budeme orientovať správnym smerom, môžeme vyjsť z tohto ťažkého obdobia dobre a dosahy krízy na našu krajinu nebudú také negatívne. A to sa týka nezamestnanosti aj vývoja našich príjmov.

Preto chceme aj my viac-menej pravidelne na stránkach Pokroku monitorovať, ako sa dopady svetovej finančnej krízy dotknú aj obyvateľov nášho okresu.

Dnes začneme prvým monote-matickým článkom zo série o zamestnanosti, pretože kríza už pre Slovensko priniesla hromadné prepúšťania zo zamestnaní a počty nezamestnaných stále rastú.

SITUÁCIA V OKRESE VEĽKÝ KRŤIŠ

Hromadné prepúšťanie sme zatiaľ nezaznamenali

Riaditeľa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krťiš RSDr. Rudolfa Boroša sme požiadali o krátke zhodnotenie súčasnej situácie v zamestnanosti v okrese.

voľných pracovných miest."

● Nahlásili vám už niektorí veľkí zamestnávateľia hromadné prepúšťanie, ak áno, ktorí?

"K dnešnému dňu na ÚPSVaR Veľký Krťiš nebolo nahlásené prepúšťanie. Hromadné prepúšťanie sme nezaznamenali ani my našim zisťovaním. Pozitívne je, že zamestnávateľia pracovné miesta udržiavajú a firmy ako Technogym či Sisme uskutočňujú výberové konania na obsadenie pracovných miest."

● Ste už oboznámení s nejakými novými stimulmi vlády na zmiernenie dopadov finančnej krízy na Slovensku z pohľadu vášho úradu?

"O nových stimuloch vlády na zmiernenie dopadov finančnej krízy sme priebežne oboznámovaní, v súčasnosti sa pripravujú opatrenia. Dňa 3.2.2009 sa v Bratislave uskutočnila porada riaditeľov odborov služieb zamestnanosti, kde už dostanú riaditeľia odborov služieb zamestnanosti konkrétne úlohy."

Aj keď, podľa slov riaditeľa ÚPSVaR Veľký Krťiš RSDr. Rudolfa Boroša situácia v našom okrese nie je celosvetovou krízou nijako významne postihnutá, v rámci Slovenska sa k ďalším nezamestnaným môžu priradiť Slováci, ktorí sa z okolitých krajín v poslednej dobe vracajú domov. Ako uviedol Mgr. Peter Zeman z kancelárie generálneho riaditeľa Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny, dôvodom je,

okrem neďávneho posilňovania našej koruny oproti euru, aj dosah finančnej krízy.

Pre Slovákov je vonku už menej voľných miest. Najväčší počet pracovníkov vracajúcich sa zo zahraničia prichádza na Slovensko z Česka a Maďarska, čo spôsobilo mimoriadne silné dosahy finančnej krízy v týchto krajinách.

ZO ZAHRANIČIA SA VRÁTIA DESAŤTISÍC ROBOTNÍKOV

Mnoho Slovákov pracuje za hranicami cez personálny lízing. Práve takí dostávajú pri optimalizačných opatreniach výpovede ako prví. Prepúšťanie od susedov potvrdzuje aj naše ústredie práce. Počet občanov z južných okresov, ktorí pracujú v priemyselných parkoch severného Maďarska, sa za posledný rok a pol znížil o tritisíc ľudí, ďalej informoval Peter Zeman. Teraz tam, podľa neho, robí celkovo desaťtisíc Slovákov. Obdobný trend sa zaznamenal aj zo strany českého suseda. Podľa MPSVaR sa očakáva zvýšený prílev našich ľudí zo zahraničia, zatiaľ však nevie odhadnúť, koľko ich bude. Predpokladá sa však, že by sa malo vrátiť 20 - až 50 000 ľudí najmä z robotníckych profesií. Ich uplatnenie na Slovensku bude závisieť od ich ochoty začať pracovať na novom mieste a za nižšiu mzdu. Keďže okres Veľký Krťiš je prihraničný, budeme mapovať situáciu so zamestnaním aj v susednom Maďarsku.

Riaditeľ Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Veľký Krťiš RSDr. RUDOLF BOROŠ

● Pán riaditeľ, koľko ľudí je v okrese nezamestnaných a koľko voľných pracovných miest ponúkajú podnikatelia a firmy prostredníctvom vášho úradu?

"K 31.12.2008 ÚPSVaR Veľký Krťiš evidoval celkom 4.518 uchádzačov o zamestnanie, čím miera nezamestnanosti činila 19,06 %. Evidovali sme 18 voľných pracovných miest. Ku koncu januára evidujeme 4.801 uchádzačov o zamestnanie, čím sa miera nezamestnanosti zvýšila na 20,56 % a evidujeme 17

V našich novinách sa budeme pravidelne zaoberať nezamestnanosťou a radami, nielen ako sa vyrovnávať so stratou zamestnania, ale tým, aké kroky môžu urobiť tí, ktorí stratia prácu. Oslovili sme preto Mgr. Petra Zemana asistenta hovorkyne z Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny, aby nám povedal, s akými finančnými dotáciami od štátu môže počítať nezamestnaný v súčasnej dobe.

A akými finančnými dotáciami od štátu môže počítať nezamestnaný v súčasnej dobe?

Mgr. Peter Zeman vysvetľuje: "Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť podľa § 49 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o službách zamestnanosti") sa poskytuje občanovi vedenému v evidencii uchádzačov o zamestnanie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, jej dĺžka je minimálne tri mesiace a je určená, spolu s ďalšími podrobnosťami, vyhláškou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny č. 44/2004 Z. z., v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva ustanovenie § 69 ods. 2 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "vyhláška č. 44/2004 Z.z.")

O príspevok musí uchádzač o zamestnanie písomne požiadať, absolvovať prípravu na začatie vykonávania alebo prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti.

Prípravu na začatie prevádzko-

vania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti uchádzačovi o zamestnanie zabezpečí úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Na základe regionálneho projektu môže úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zabezpečiť aj praktickú prípravu uchádzačov o zamestnanie na začatie prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti, vrátane praktickej prípravy podnikateľského zámeru, stratégie prípravy a rozvoja podniku.

Uchádzač o zamestnanie uzatvorí s úradom práce dohodu o poskytnutí príspevku v ktorej sa zaväzuje, že začne vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť a bude ju vykonávať nepretržite najmenej dva roky v súlade s predloženou žiadosťou, podnikateľským zámerom a jeho kalkuláciou nákladov.

Príspevok sa poskytuje na úhradu nákladov súvisiacich so samostatnou zárobkovou činnosťou uvedených v podnikateľskom zámere a musí byť použitý v období od

podpisania dohody do ukončenia záväzku na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti.

Príspevok poskytuje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v ktorého územnom obvode sa vytvorí pracovné miesto na samostatnú zárobkovú činnosť.

Výška príspevku je závislá od celkovej ceny práce, typu regiónu oprávneného na poskytovanie štátnej pomoci a od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese v ktorom bude uchádzač vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť.

Konkrétna výška aktuálne poskytovaného príspevku je k dispozícii v každom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Slovenskej republike. Jeho súčasná maximálna výš-

ka je 103.900,- Sk. Použitie príspevku musí byť preukázateľné a účtovne evidované počas obdobia desiatich rokov od ukončenia záväzku vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť.

Príspevok sa neposkytuje uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, ktorému bol poskytnutý príspevok podľa § 57 a 60 zákona o službách zamestnanosti."

Z hľadiska podpory vytvárania pracovných miest prostredníctvom nástrojov aktívnej politiky trhu práce patrí tento príspevok medzi najvyužívanejšie. Novela zákona o službách zamestnanosti prehodnotením doteraz existujúcich aktívnych opatrení na trhu práce zaviedla celý rad nových opatrení, ktoré umožňujú úradom PSVR vybrať a adresnejšie zacieliť taký nástroj, ktorý umožní najmä znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie vstup a zotrvanie na trhu práce, ako aj zvyšovanie ich zamestnateľnosti.

V 1. polroku 2008 bolo vytvorených a obsadených 5 640 pracovných miest na SZČ. Z celkového počtu 5 640 umiestnených uchádzačov o zamestnanie bolo: 2 234 žien - 39,61 % a 3 371 znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie - 59,77 %." Mgr. Peter Zeman uviedol ešte aj internetovú linku, na ktorej si nezamestnaní ale aj zamestnávateľia môžu nájsť komplexný prehľad aj s príslušnými informáciami : <http://www.upsvar.sk/rs/phoenix.nsf/docs/DOC-0000AAE>

My ešte pripájame niektoré užitočné rady, čo robiť a ako sa zachovať, ak vám hrozí strata zamestnania alebo ste sa už ocitli bez práce:

Po strate zamestnania sa čo najrýchlejšie prihláste na úrad práce, kde vás zaradia do evidencie.

AKO SA O VÁS, NEZAMESTNANÉHO, POSTARÁ ŠTÁT?

Výpoveď nemôže dať žrma pracovníkom, ktorí sú aktuálne práceneschopní, teda na tzv. péenke, po úraze a tehotným ženám. Tiež rodičovi, ktorý je na materskej alebo rodičovskej dovolenke doma s malým dieťaťom. Firma mu musí držať dva roky miesto, ak sa bude tento pracovník chcieť vrátiť.

ČO V PRÍPADE, ŽE DOSTANETE VÝPOVEDŤ?

Treba sa čo najskôr, najlepšie do týždňa od skončenia zamestnania, prihlásiť na najbližšom úrade práce a prihlásiť sa do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Na úrad sa potom treba chodiť hlásiť aspoň raz za mesiac.

VIETE, NA ČO MÁE NÁROK OD ŠTÁTU?

Dávku v nezamestnanosti vypláca Sociálna poisťovňa. Nárok na ňu majú v zásade ľudia, ktorí

si z posledných štyroch rokov platili odvody aspoň 1 095 dní, teda 3 roky. Tým potom poisťovňa bude šesť mesiacov vyplácať polovicu z priemernej mzdy, ktorú dostávali posledné tri roky.

INÉ PRÍSPEVKY, O KTORÉ BY STE SA MOHLI UCHÁDZAŤ

Ľudia hľadajúci si prácu sa môžu uchádzať ešte o ďalšie peniaze od štátu. Napríklad príspevok na dochádzku za prácou. Vypláca sa najviac rok vo výške 99,58 (3 000 Sk) mesačne a závisí od vzdialenosti medzi pracoviskom a bydliskom pracovníka. Cestovné môžu nezamestnaní využívať pri ceste na vstupný pohovor, ak ide o sumu nad 3,32 (100 Sk). Vtedy si možno nárokovat 70 % z nákladov na cestu, najviac 26,56 (800 Sk). Tretou možnosťou je príspevok na presťahovanie za prácou. Týka sa nových zamestnancov, ktorí sa za prácou presťahovali najmenej o 50 km. Úrad práce vtedy zaplatí preukázané výdavky na presťahovanie, najviac však 1 327,76 (40 000 Sk).

POČAS PODPORY MOŽNO PRACOVAŤ

V niektorých prípadoch môžete obmedzene pracovať a súčasne poberať podporu ako nezamestnaný. Nesmie však ísť o prácu, ktorá mesačne zaberie viac ako 64 hodín a obmedzená je aj výška príjmu. Platí to napríklad pri práci na základe dohody o vykonaní práce. Proti strate zamestnania sa dá aj poistiť, zväčša však v súvislosti so splácaním úverov. Mesačný poplatok závisí od výšky pôžičky. Poisťovne tiež vyžadujú, aby ste mali pracovnú zmluvu na dobu neurčitú.

UŽITOČNÉ RADY PRI HLADANÍ ZAMESTNANIA

* Nové miesto si začnite pre istotu hľadať sami už počas výpovednej lehoty. Ak sa stanete nezamestnanými, s hľadaním vám pomôže aj úrad práce.

* Po skončení zamestnania a prihlásení a zaevidovaní sa na úrade práce treba toto potvrdenie doručiť aj Sociálnej poisťovni. Inak nebudete poberať dávky v nezamestnanosti.

* Zaregistrovaním sa na internetových stránkach sprostredkujúcich prácu máte lepší pre-

hľad o ponúkaných pozíciách.

* Na internet aj do rôznych firiem rozpošlite svoj životopis. Vzor nájdete na internete, lepšie je celý ho dodržať.

* Ak vás žrma pozve na pohovor, okrem slušného oblečenia je dôležité aj slušné vystupovanie a zdravé sebavedomie, že na tú prácu ste vhodný práve vy.

Pozn. red.: Týmto pilotným článkom sme len načali veľký problém nezamestnanosti. Samozrejme, veľkú pozornosť budeme venovať aj zamestnaným. Preto sme nadviazali kontakt s Inšpektorátom bezpečnosti práce v Banskej Bystrici, a po dohode s ním, budeme na stránkach našich novín uverejňovať vaše konkrétne sťažnosti, či už odpodstatnené alebo nie, na svojich zamestnávateľov. Tiež vám odborníci z inšpektorátu práce poradia ako zákony chránia zamestnaných. K tomuto nás viedli vaše viaceré konkrétne sťažnosti, ktoré ste nám adresovali do redakcie a už v budúcom čísle Pokroku si o nich môžete prečítať.

PRIPRAVILA:
RUŽENA HORNÁČEKOVÁ

Podriadený - nadriadený, svoje pracovné role podnikateľa a zamestnanci meniť nechcú

V každej firme, podniku, či inštitúcii sú veľmi dôležité pracovné vzťahy medzi zamestnávateľmi a zamestnancami. Väčšina zamestnávateľov sa snaží kvalitných zamestnancov udržať. Väčšina zamestnancov si začína prácu vážiť o to viac, že v dôsledku hospodárskej krízy sa v slovenských podnikoch a firmách začalo koncom minulého a začiatkom tohto roku prepúšťať. Dúfajme, že táto situácia je len dočasná a čoskoro sa zmení k lepšiemu, aby sa miera nezamestnanosti v našom regióne nezvyšovala a každý z nás mal prácu, ktorá ho bude naplňovať a bude za ňu adekvátne ohodnotený.

V našej ankete sme sa opýtali zamestnávateľov, ako sú spokojní so svojimi podriadenými, či oľutovali niekedy, že začali podnikáť a či by chceli byť ešte raz podriadenými. Otázku sme položili aj zamestnancom, ako sú spokojní so svojim šéfom, či nikdy nechceli podnikáť a či by chceli byť šéfom?

- VALÉRIA OBRTALOVÁ, V. Krtíš, podnikateľka

"Pracovníčky, ktoré zamestnávam, pracujú v našom kvetinárstve dlhšiu dobu. Sú to pracovníčky vyučené v odbore s maturitou, ktoré sa neustále odborne vzdelávajú, chodia na semináre do Piešťan, Bystrice, Popradu. Som so svojimi zamestnankyňami spokojná. Myslím si, že ide ťažká doba. Obávam sa, že sa nás dotkne hospodárska kríza a ktovie, čo bude ďalej, aká bude kúpyschopnosť obyvateľstva. V pozícii podriadeného by som nechcela byť, pretože mám svoj vek a vždy som bola vo vedúcich funkciách. Ak by som mala dobré pracovné podmienky, aj áno."

zamestnankyňami spokojná. Myslím si, že ide ťažká doba. Obávam sa, že sa nás dotkne hospodárska kríza a ktovie, čo bude ďalej, aká bude kúpyschopnosť obyvateľstva. V pozícii podriadeného by som nechcela byť, pretože mám svoj vek a vždy som bola vo vedúcich funkciách. Ak by som mala dobré pracovné podmienky, aj áno."

- MARIA SVORADOVÁ (39 r.), V. Krtíš, živnostníčka

"Vlani v októbri som sa rozhodla podnikáť v Rakúsku. Rozhodla som sa pre podnikanie, pretože na Slovensku, konkrétne vo V. Krtíši, nie je práca. Robím opatrovatelku a musím mať založenú živnosť. Ak by som sa raz stala šéfkou, určite by som bola k zamestnancom ľudská a spravodlivá. Je dôležité mať pre zamestnancami rešpekt, ale vyhádzat im tiež v ústrety."

- VLADISLAV KONOPKA, (53 r.), podnikateľ

"So svojimi podriadenými musím byť spokojný, lebo ich formujem na vlastnú tvár. Musia vedieť čo chcem a keď vedia, čo od nich vyžadujem, tak to robia tak, aby som bol spokojný. Stane sa, že urobia aj chybu, ale viete, iba ten kto nerobí, neurobí chybu."

Snažím sa ich pochopiť, že aj oni sa môžu myliť, môžu mať zlý deň. Dali sme mi otázku, že ako som spokojný s podriadenými? No otázka by mala znieť, ako som spokojný so sebou? Až potom môžem hodnotiť tých, ktorí sú podo mnou. Som prísny na seba, ale aj na svojich podriadených. Neľutoval som, že som začal podnikáť. Mám rodinu a doba bola taká, že som musel začať podnikáť. Nechcel by som byť podriadeným, ale ak by som bol dobre ohodnotený, určite by som sa snažil pracovať. Vedel by som si prácu vážiť."

- ANTON VALIENT (49 r.), V. Krtíš, živnostník

"S našou zamestnankyňou som spokojný. Či som niekedy oľutoval, že som začal podnikáť? Je to otázka na zamyslenie. Musím povedať, že táto doba je pre nás živnostníkov najťažšia."

- LUBICA CZVANKOVÁ (42 r.), V. Krtíš, živnostníčka

"Je pre mňa ťažké podnikáť, pretože som na všetko sama. Mám maloletú dcéru, o ktorú sa musím starať a zvládať aj obchod. Išla som do podnikania preto, lebo pred štyrmi rokmi nebola robota. Predtým som mala zamestnané pracovníčky na dohodu, bola som s nimi spokojná. Určite by som nechcela byť v pozícii podriadennej, pre pocit, že som si sama seba pánom."

- ESTERA BABKOVÁ (40 r.), V. Krtíš, podnikateľka

"Baví ma čo robím, inak by som sa do podnikania nepúšťala. Pre každého podnikateľa je najťažšie udržať si zákazníkov. Nechcela by som byť radovou zamestnankyňou."

- EDITA GREGÁNOVÁ (54 r.), V. Krtíš, predavačka v papiernictve

"So svojou šéfkou som spokojná. Práca ma baví, mám dobré pracovné podmienky. Podnikať by som určite nechcela, pretože nemám na to vek. Nechcela by som byť ani šéfkou, pretože je to zodpovedná práca, riadiť veľa ľudí."

- ERIKA MODROVIČOVÁ (33 r.), V. Krtíš, predavačka v drogérii

"Som spokojná so svojím zamestnávateľom. Pracovné podmienky máme dobré, práca ma baví, vyhovuje mi pracovná doba. Nechcela by som podnikáť a v Krtíši vôbec nie. Nechcela by som byť šéfkou, som zástupkyňou vedúcej a táto funkcia je dosť náročná."

- PERLA BOJTOŠOVÁ (42 r.), Lesenice, poštová doručovateľka

"Pracujem na pošte v Lesenicach ako poštová doručovateľka a som spokojná so zamestnávateľom. Nikdy by som nechcela podnikáť, to určite nie. Mňa by to nebavilo. Baví ma táto práca, ktorú robím osemnásť rokov. Či by som chcela byť šéfkou? Neviem, nerozmýšľa som nad tým."

- ANNA MARKOVÁ (43 r.), V. Krtíš, predavačka v novinovom stánku

"So zamestnávateľom som spokojná. Práca ma baví, prichádzam do styku s ľuďmi - zákazníkmi. Za tie roky som si zvykla. Je to náročná práca, novinový stánok otvárame veľmi skoro a zatvárame neskoro. Nikdy som nerozmýšľala, že by som začala podnikáť. Mne je lepšie, keď mne niekto šéfuje."

- MIROSLAVA BALÁŽOVÁ (39 r.), V. Krtíš, predavačka

"So svojou šéfkou som spokojná. Ak niečo potrebujem alebo sa mi nepáči, tak jej to poviem a vysvetlíme si to. Podnikať by som nechcela. Zatiaľ mi to vyhovuje, že môžem pracovať ako zamestnankyňa."

ŽENY LAHŠIE STRATIA PRÁCU A ŤAŽŠIE JU NÁJDU

Prvá pomoc pri strate zamestnania

Keď nemáte trápenie s láskou, príhodi sa iná "zloba". Život sa s nami skrátka nezahráva. A tak, keď si vás šéf zavolá na koberček a na konci rozhovoru vám odporučí pohľadať si škatufu na zabalenie vecí, máme o problém postarané.

Strata zamestnania bolí mnohé z nás podobne, ako bolí rozchod s partnerom. A ak je výpoveď nečakaná, o to horšie. Práca, do ktorej sme investovali nemálo energie a času, snažili sme sa ju robiť najlepšie ako sme vedeli, a predsa to nestačilo na to, aby sme v nej mohli pokračovať aj ďalej. Ako sa dá so stratou zamestnania vyrovnávať s čo najmenšou bolesťou?

Zbavte sa formalít

Miesto tresknutia dverami a hlasných nadávok na hlavu šéfa alebo šéfky (hoci by vám to padlo určite dobre), sa radšej presuňte na ekonomické oddelenie. Je možné, že budete potrebovať potvrdenia od bývalého zamestnávateľa a ak sa nechcete niekoľkokrát vracieť kvôli otravným formalitám, môžete si tie

najdôležitejšie vybaviť hneď.

Podajte sa o to s blízkymi

Na nešťastia by človek nikdy nemal zostať sám, a práve strata práce je istým nešťastím. Nie je to však nič tragické, s čím by sa nedalo zabojsť. Oboznámte preto svojich najbližších s novou situáciou. Okrem vreľého objatia a pochopenia budú mať možno pre vás aj nové pracovné miesto, veď ktovie, či práve vo firme vášho priateľa nie je nový nábor zamestnancov.

Spravte si dovolenku

Ak si môžete dovoliť pár voľných dní, určite to využijete. Na dovolenke si poriadne vyvetráte hlavu, ujasníte si priority a premyslite si, ako by ste rady videli svoj život v blízkej budúcnosti. Po návrate budete pl-

ná energie a zmierená so stratou miesta oveľa lepšie, než v prípade, že zostanete zatvorená medzi štyrmi stenami. Ak však na dovolenku nemôžete z rozličných dôvodov ísť, doprajte si týždeň voľna aj doma. Prestavovanie nábytku, maľovanie, poriadok s vecami - to všetko vám umožní vniesť nový vietor do života a prečistiť si hlavu. S elánom sa vám bude nová práca hľadať ľahšie, uvidíte.

Začnite si hľadať

Hoci by ste sa aj pustili do hľadania nového pracovného miesta hneď po výpovedi, väčšinou sa vám nepodarí zohnať adekvátne zamestnanie tak rýchlo, ako by ste chceli. Najdôležitejšie je ujasniť si, či chcete aj naďalej zotrvať vo sfére, v ktorej ste pôsobili doteraz.

Možno vás vaša práca vôbec ne bavila a dávno ste uvažovali nad zmenou, no nemali odvalu ju zrealizovať. Teraz máte najlepšiu príležitosť začať odznova.

Ušajte sa preto pekne za počítač a prebrázdite ponuky na internete. Isté servery ponúkajú možnosť zasielania e-mailov s ponukami práce, ktoré by vás zaujali, stačí sa zaregistrovať a doplniť príslušné údaje o type práce, ktorú by ste radi robili. Niektoré veľké firmy zverejňujú voľné pracovné miesta priamo na vlastnej stránke, opláti sa preto zablúdiť aj na konkrétne firmenné webové stránky.

Nádej umiera posledná

Nehádzte hneď flintu do žita, ak sa vám do mesiaca nepodarí nájsť zamestnanie. Niekedy sú počas roka obdobia, kedy nie sú v ponuke žiadne zaujímavé voľné miesta a povedzme o mesiac ich bude toľko, že budete mať problém vybrať si, takže veľa zdraru a šťastia pri nájdení si nového zamestnania.

Napriek pesimistickým výhliadkam, ktoré so sebou globálna hospodárska kríza prináša, nájdu sa aj v našom regióne svetlé výnimky, ku ktorým nepochybne patrí aj nedávno rozbehnutý projekt Veľkokrtíšskeho sociálneho podniku (VkSP). Rozhovor s jeho riaditeľom Robertom Paulickým ste si už na stránkach našich novín mohli prečítať, my sme sa tentoraz vybrali za konkrétnym pracovníkom podniku, aby sme sa presvedčili ako tento projekt funguje v praxi. Oslovili sme Veľkokrtíšanku MARCELU MRÁZOVÚ, ktorá má ukončené stredné odborné učilište odbor cukrár a vo VkSP pracuje ako upratovačka.

V čase krízy je vzácne každé zamestnanie a stúpa na hodnotu

● Prečo ste sa rozhodli robiť túto prácu?

"Bola som na predĺženej materskej dovolenke, keďže syn mal zdravotné problémy. Práve v čase, keď sa mu zdravotný stav zlepšil, dozvedela som sa o projekte rozbiehajúceho sa sociálneho podniku. Bola som evi-dovaná na úrade práce, tak som si do VkSP podala žiadosť. Jeho riaditeľ R.Paulický ma onedlho oslovil, potrebovali upratovať, keďže s predchádzajúcimi upratovačkami neboli spokojní. Prijali ma, upratovala som kancelárie a spoločný priestor úradu dva mesiace, každý deň od 13.30 do 21.30 h.

Avšak riaditeľ mi neskôr vyšiel v ústrety, aby som mohla tráviť viac času so svojimi deťmi, tak ma preložil na stredisko služieb, aby som chodila upratovať i byty."

● Niektorým ženám táto práca príliš "nevonia". Povedia si: "Upratovačku by som nerobila, je to pre mňa podradná práca."

"Ľudia to vnímajú takto ešte od minulých čias. Ja som však spokojná, je to robota ako každá iná. Držím sa kréda: "Ten nech sa hanbí, kto nerobí. Práca každého povyšuje. Ani u riaditeľa to nepocitujem, že by to bral ako podradnú robotu, pretože

on túto prácu pozdvihuje. Ľudia by si upratovačky mali vážiť. Túto prácu robím siedmy mesiac a som spokojná.

Bola som upratovať aj v súkromných bytoch v rodinách, chodím tepovať, upratovala som jeden byt po prerobení obytného bloku, tam sa jednalo o utieranie prachu a umývanie okien. Stretla som sa tam s veľkou ústretovosťou. U ľudí si musíte vybudovať za krátky čas dôveru a je najlepšie, keď vás poznajú. Upratovala som však aj u rodiny, a videli sme sa prvý raz, napriek tomu som si získala ich dôveru a po skončení prác u nich som videla, že takúto pomoc privítali s nadšením.

Napriek tomu sú v našich pomeroch ľudia značne konzervatívni a majú predsudky voči tomu, aby si do bytu vpustili cudziu osobu, aby im upratala. Aj by mali záujem, ale boja sa oslovit, aby na nich iní ľudia neukazovali prstom, že si nevedia upratať sami. Ale možno sú tak pracovne vyťaženi, že to nestíhajú. Keď vidia výsledky po prvom upratovaní, tak si zavolajú na upratovanie pomoc znovu. Je to o prístupe k ľuďom, ako prácu zvládnete, a najmä, že ju neodfláknete. Samozrejme, obavy máme aj my, upratovačky, veď ideme do nového, nevieme,

ako sa ku nám klienti zachovajú. Opäť však len zdôrazním, že všetko je len o prístupe. My sa snažíme chovať slušne, lebo niekedy môže ísť aj o jednorázové upratovanie, ale keď sú s vami ľudia spokojní, zavolajú vás znova. Je dôležité vedieť sa predat. Akú reklamu si spravíte, v takej miere si vás budú žiadať."

● Čo všetko v súkromnej domácnosti upratujete?

"Upratovanie spočíva najčastejšie v utieraní prachu, leštení nábytku, tepovaní sedacích súprav, tepovaní kobercov, umývaní okien, leštení lustrov či umývaní kuchynskej linky a poličiek."

● Čo je pre vás najnamáhavejšie na tejto práci?

"Ja to tak nevnímam a nezamýšľam sa nad tým, či je fyzicky náročná. Je to práca, ako každá iná. Niekde je menej roboty, tam sa to rýchlejšie zvládne, niekde je toho viac."

● Čo by ste chceli odkázať tým ženám a dievčatám, ktoré by chceli pracovať, ale majú ostych z toho, že by mali robiť "len" upratovačku?

"V prvom rade, nech sa nehanbia, netreba sa sťažovať na to, že v akej sú ťažkej situácii,

Marcela Mrázová vie, že v čase krízy si ľudia musia vážiť každú prácu a nemať voči žiadnej predsudky.

ale treba niečo preto urobiť, aby sa zamestnali. Je to práca ako každá iná a netreba sa za ňu hanbiť. Samozrejme, v súčasnosti predpokladám, že už viac ľudí nebude hľadať na to, aká práca sa im naskytne a v čase krízy budú vďační za každú možnosť zárobku.

Do práce sa teším každý deň, aj preto, že som medzi ľuďmi a som za prácu patrične ohodnotená, mzdu dostávame načas. Sme veľmi dobrý kolektív, so všetkými upratovačkami vychádzam veľmi dobre, radíme si medzi sebou navzájom, vymieňame si pracovné skúsenosti. Veľmi dobre si rozumiem aj s kolegynami vo VkSP, ktoré robia kancelárske práce, nepozorujú na nás ako na upratovačky, ale ako na svoje kolegyně a majú ku nám dobrý prístup, sú veľmi ústretové a milé. Ľudia sa, verím, časom aj u nás naučia, nemať voči akejkolvek práci predsudky..." - dodala na záver M.Mrázová.

-red-

SEN MENIACI SA NA REALITU

Vari každý človek sníva svoj sen. Niektorí o lepšom živote, láske, šťastí, bohatstve niektorí o tom, aby mal prácu a zdravú rodinu. Aj manželka Veronika a Ing. Peter Jankovíčovci majú svoj sen - aby sa ich 9-ročná dcérka Anna Mária raz postavila na svoje nohy. Sny sa iba ťažko splnia, ak preto niečo neurobíme. Veronika a Peter pre svoj sen robia všetko už od narodenia ich dcéry, ba začali už pred jej narodením.

V. Jankovíčovová: *"O tom, že naša dcérka bude postihnutá, sme vedeli od 23. týždňa tehotenstva. Výsledky testov pri jednom z vyšetrení plodovej vody neboli priaznivé a lekári nám povedali, že dieťa sa pravdepodobne narodí s poškodením chrbtice - Spina bifida, čo doslova preložené znamená "rozštiepená chrbtica"."*

Rodičia vtedy už dvoch synov Tomáša a Adama, v súčasnosti 19 a 12-ročných, sa po tomto oznámení na narodenie svojej dcéry pripravovali možno ešte o to zodpovednejšie. Snažili sa o tomto druhu postihnutia zistiť čo najviac informácií, aby boli od začiatku pripravení na množné komplikácie. Dozvedeli sa, že prakticky ide o vývojovú anomáliu v oblasti chrbtice a miechy. Za normálnych okolností splynú obe časti oblúka chrbtice do jedného kruhu, ktorý ohraničuje stavcový otvor. Pri spina bifida chýba uzáver oblúka jedného alebo viacerých stavcov. Pre nedostatočné uzatvorenie chrbtice je veľká pravdepodobnosť poranenia miechy chrbtice, ktorá môže viesť od malých obmedzení pri chodení až k ochrnutiu, zoslabnutiu dolných končatín. U týchto detí sa kvapalina mozgu môže nahromadiť, môže sa vytvoriť takzvaná hydrocephalia (vzdutie mozgovej tekutiny v mozgovej komore tzv. vodnateľnosť mozgu), ktorá sa chirurgicky vylieči, ale často spôsobuje mentálnu zaostalosť. S týmto ochorením sú spojené aj ťažkosti s poruchami funkcií močového mechúra a čriev. V strednej Európe sa toto ochorenie vyskytuje pri 1 z 1 000 tehotenstiev. Žiaľ, malá Anna Mária trpí jednou z najťažších foriem tohto ochorenia. Jeho účinky sa a da-

jú zmierniť aj včasným operačným zákrokom, a aj preto sa rodičia rozhodli pre pôrod v Bratislave.

MALÁ BOJOVNÍKA

Hneď po pôrode položili malé krehké batola sužované niekoľkými chorobami na operačný stôl, z ktorého ho odniesli až po niekoľkých hodinách. To bola prvá, a žiaľ, nie posledná operácia v jej živote. Kvôli odvádzaniu mozgovej tekutiny jej bol zavedený katéter, ktorý prebytočnú mozgovú kvapalinu odvádza do brušnej dutiny. Svoju dcérku videli rodičia po prvý raz až po 4 dňoch a po približne mesiaci si ju mohli odviezť domov k jej starším bratom. Aj s nepríjemnou prognózou jedného z mladých lekárov, že stav toho dieťaťa sa nikdy nezlepší. Spomienky z prvých dní života dieťaťa sú aj pre otca bolestivé:

"Trošku nešetrne, možno že iba z nášho pohľadu, nám povedal, že nebude chodiť, sedieť ani sama ješť," hovorí otec Peter Jankovíčov.

Možno aj táto prognóza vyburcovala manželov Jankovíčovcov i celú rodinu, aby bojovala proti chorobe, proti osudu, ktorý pre ich malú dcérku chcel pripraviť krutú skúšku - a to život bez samostatného pohybu ako aj celkovú ne-sebestačnosť.

A že to nebolo doteraz vôbec

ľahké, potvrdia všetci z ich okolia. Veď iba počas prvého polroka života malej Aninky navštívili lekára viac ako 60-krát. Doteraz absolvovala už päť operácií a množstvo rôznych rehabilitačných pobytov či už v Kováčovej, liečebni Harmónia, v Bratislave u manželov Dvorských, či vo fakultnej nemocnici v Martine.

je márne, a že jej ochorenie raz prekonáme alebo jej ho aspoň zmiernime."

NAJRADŠEJ MÁ VÝTVARNÚ VÝCHOVU

Našťastie, že sa nenaplnili ani predpoklady lekárov o mentálnom zaostávaní.

(Pokračovanie na str.11)

Krehká dievčinka na svoj osud nenarieka, ale s pomocou blízkých sa ho snaží zdoлаť.

"Je to naše zlatičko," hovorí o dcére Ing. P. Jankovíčov, ktorá sa k nemu neraz rada s láskou pritulí.

(Dokončenie zo str.10)

Jej mozog pracoval primerane jej veku, a aj preto sa rodičia rozhodli dať ju do školy medzi ostatné deti.

V. Jankovychová: *"Oslovila som učiteľku Mgr. Ninu Folkovú, či by bola ochotná do svojej prvého roka tu bola pani Veronika vari na všetkých hodinách. Trúfam si povedať, že by bola schopná odučiť niektoré hodiny aj namiesto mňa. Tak pozorne sa snažila všetko naučiť, aby to mohla v prípade potreby odovzdať svojej dcérke."*

Mgr. N. Folková osud dievčatka zaujal a bola jej určite sympatická aj snaha jej rodičov, dať malej prváčke možnosť vzdelávať sa medzi rovesníkmi: *"O osude Aninky som vedela už z rozprávania jej brata Adama, ktorého som učila na prvom stupni. O svojej malej sestričke často rozprával. Keď ma oslovila pani Veronika, poradila som sa s vedením školy a navštívila som aj špeciálneho pedagóga, aby som sa poradila, či to budem vedieť zvládnuť. Po súhlase vedenia školy som sa teda rozhodla, že to skúsime. Naštudovala som si literatúru o tomto ochorení, aby som vedela, čo ma čaká. Môžem povedať, že to, aká je Aninka živá, ako sa o všetko zaujíma, aká je napriek svojmu hendikepu na vozíku pohyblivá, ma milo prekvapilo. A aj keď má určité problémy s čítaním a matematikou, za ostatnými deťmi v škole nijako nezaostáva a teraz je už druháčka. Musím povedať, že je to*

aj vďaka jej rodičom, ktorí sa jej maximálne venujú a trávia s ňou v škole veľa času. Počas prvého roka tu bola pani Veronika vari na všetkých hodinách. Trúfam si povedať, že by bola schopná odučiť niektoré hodiny aj namiesto mňa. Tak pozorne sa snažila všetko naučiť, aby to mohla v prípade potreby odovzdať svojej dcérke."

Vďaka svojej otvorenej povahe nemala Anička problémy začleniť sa ani do triedneho kolektívu. *"Prijali ma v pohode,"* komentuje to sama a jej triedna učiteľka prítakáva. A čo najradšej v škole robí Aninka?

"Mám rada matematiku aj čítanie, ale najradšej výtvarnú výchovu. Rada kreslím

autá a koníky. Dnes sme tušom kreslili zimnú záhradu a snehuliaka," hovorí veselo malá druháčka a na dôkaz ukazuje prstíky zababrané tušom.

MAĽÝ ZÁZRAK MÁ MENO ANNA MÁRIA

P. Jankových: *"Autá maľuje rada aj doma. Má to asi po otcovi. Koníky si obľúbila, pretože chodievame aj na hipoterapiu a jazdenie sa jej veľmi páči. Škoda, len, že tu na okolí je málo možností na takúto rehabilitáciu,"* vymenúva Peter, čo baví jeho dcérku. To, že kreslí autíčka, je možno náhoda alebo podvedo-

má túžba Aninky po samostatnom pohybe.

Operačné zákroky, rehabilitácia, a aj nezlomná vôľa v tomto krehkom teličku sú možno tou silou, ktorá už dokáže trochu pohnúť nôžkami malej dievčiny, ktorá sa doma pohybuje štvornožky bez použitia invalidného vozíka a energie má na rozdávanie

"Niekedy mám pocit, že som večer viac unavená ako ona," priznáva s úsmevom mama.

Ešte viac dôvodov na úsmev by mohli mať rodičia i samotná Aninka po operácii, ktorá ich teraz čakaá.

Ale ako hovorí otec P. Jankových s nádejou i pochybnosťami v hlase:

"Dostali sme sa do štádia, keď nám časť odborníkov tvrdí, že chrbticu treba znovu operovať čo najskôr, druhá časť tvrdí, že treba ešte počkať. Boli by sme vďační, keby sme mohli ešte nejakých odborníkov požiadať o ich názor."

Bol by to ďalší krôčik k splneniu sna manželov Jankovychových o postavení sa ich dcéry na vlastné nohy. Hoci už teraz odborníci o vývoji zdravotného stavu Anny Márie hovoria ako o malom zázraku, všetci veria, že ten sa ešte nekončí. Veď k jeho naplneniu vedie statočný boj malej Aninky s osudom o svoje zdravie, úsilie a láska, ktorou ju obklopujú rodičia, súrodenci i celá rodina. A tej majú Jankovychovci aj na dva zázraky. **-red-**

Spolužiaci prijali Aninku za svoju a nedajú na ňu dopustiť. Vľavo triedna učiteľka Mgr. N. Folková.

Mestská skládka, s.r.o., Veľký Krtíš, ako oprávnená organizácia na zber a prepravu nie nebezpečných odpadov v Slovenskej republike, zabezpečuje v rámci regiónu Veľký Krtíš a okrajovo v susedných okresoch, aj službu separovaného zberu.

Väčšina odpadu sa dá opäť spracovať a využiť

S environmentálnou výchovou dnes už začíname v materských školách, kde sa deťom vysvetľuje, že nie je odpad ako odpad, kam patrí, a že ho treba triediť. Opakovanie je matkou múdrosti a občas si aj my, dospelí, musíme pripomenúť na prvý pohľad úplne samozrejmu vec. Oslovili sme Dušana Výboha, riaditeľa Mestskej skládky, s.r.o., Marius Pedersen Veľký Krtíš, aby nám to zjednodušene opísal:

ho sa postupuje pri separácii?

"Účelom odpadového hospodárstva zakotveného v zákone č. 223/2001 Z.z. je predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich tvorbu. Jedným zo spôsobov ako naplniť ustanovenie tohto zákona je, že sa každý občan zapojí do procesu separovania odpadov. Tým sa získajú potrebné suroviny vhodné na recykláciu, čo znamená, že sa vrátia späť do výrobného procesu. Naš spracovateľský priemysel v súčasnosti dokáže recyklovať plasty, papier, sklo, atď. Takto si šetríme prírodné zdroje ako sú ropa (plasty), celulóza (papier a lepenka) a pod., čím sa zároveň zníži množstvo odpadov zneškodňovaných skládkovaním."

I Kto využíva služby vašej firmy?

"Mestská skládka, s.r.o., na základe zmluvných vzťahov poskytuje službu separovaného zberu odpadu na tieto komodity: papier, plasty, sklo, textilie, pneumatiky, železný a neželezný šrot a stavebný odpad. Jedným z našich zmluvných partnerov v separovanom zbere je aj mesto Veľký Krtíš."

I Kto určuje systém, podľa ktorého

"Systém nakladania s komunálnym odpadom a systém separácie si určí Mesto samo. V meste Veľký Krtíš je separovanie zabezpečené formou 1100 l kontajnerov pri stanovištiach KBV a vrecovým systémom v rodinných domoch. Do 1100 l kontajnerov sa zbiera papier a lepenka (modrý kontajner), plasty (žltý kontajner) a sklo (zelený kontajner). Ostané vytriedené zložky komunálneho odpadu uvedené vyššie je možné bezplatne odovzdať na zbernom mieste

v areáli Mestskej skládky, s.r.o., na Škultétyho ulici. Pre každý spomenutý druh odpadu sú tam umiestnené príslušné kontajnery. Odpad možno odovzdať v pondelok až sobotu v čase od 13.00 do 18.00 hod. Ďalej je tu zriadené aj zberné miesto pre elektronický odpad a nebezpečný odpad. Mestská skládka s.r.o. zabezpečuje aj triedenie stavebného odpadu. Triedený stavebný odpad možno odovzdať na skládke odpadov Priemstav za odplatu. Stavebný odpad sa triedi podľa druhu (napr. betón, tehly,...). Takto vytriedený stavebný odpad je cenou za zneškodnenie neporovnateľne lacnejší ako nevytriedený odpad zneškodnený skládkovaním. Efektivita separovaného zberu závisí v prvom rade od pô-

ná to, že čistota separovaného odpadu sa oproti predchádzajúcim rokom znižuje. V zberových nádobách na separovaný odpad sa často nachádza odpad, ktorý do nich nepatrí, napríklad komunálny odpad, stavebný odpad a pod. Najproblematickejšie sú v meste ulice Novohradská, B. Nemcovej a Hviezdoslavová. Týmto nezodpovedným konaním niektorých občanov, ktorých je našťastie stále menej ako tých poriadnych, sa nám všetkým zbytočne zvyšujú náklady na jeho spracovanie.

I Počuli sme názor od niektorých, že zbytočne triedia odpad, keď sa tento všetok dostane na jednu kopu. Majú pravdu?

"Je to možné, že si niektorí

Halda separovaného odpadu vyzerá, že si s ňou už nikto nedá rady. Je to ale len prvý pohľad a navyše laický.

Obsah zberných nádob na separovaný odpad sa roztriedi a zlisuje, aby sa ľahšie prepravila k spracovateľovi - ako tieto recyklovateľné PET fľaše, ktorých z našich domácností vyhodíme neúrekom.

vodcu odpadu, čiže od občana. Pôvodcom odpadu je každý, koho činnosťou odpad vzniká, to znamená aj občan mesta Veľký Krtíš.

I Využívajú Veľkokrtíšania nádoby na separovaný zber tak ako sa patrí, alebo majú problémy so zaradením odpadu?

"V súčasnosti je v meste Veľký Krtíš veľký problém s čistotou separovaného zberu. Tendencia je zhoršujúca. Zname-

položia aj takúto otázku. Tá však vyplýva len z ich neznanosti o systéme separovania odpadov ako aj tejto problematiky vôbec. V krátkosti sa pokúsím vysvetliť, ako to u nás funguje. Odpad uložený do zberových nádob sa najprv pozberia zberovým vozidlom (v meste je to spravidla 3 až 4 krát za mesiac v závislosti od naplnenosti nádob), každá komodita osobitne. Takto zozbieraný odpad sa vyklopí na vopred určenú plochu. Tu sa začne prvotné triedenie separovaných odpadov. Napríklad plasty sa triedia na PET fľaše modré, zelené, biele a mix,

(Pokračovanie na str.13)

Plastové fólie z obalov potravín a iného spotrebného tovaru čakajú v takýchto niekoľko kilogramových balíkoch na svoje nové spracovanie. To, že sa dostanú na takúto kopu je tým najlepším prípadom, lebo príroda sa s ich rozkladom borí až niekoľko rokov.

(Dokončenie zo str.12)
ďalej fóliu číru a farebnú jednodruhovou, HDPE materiál (kúpeľňová drogeria, ...), tvrdé plasty a ostatné plasty (igelitové tašky, rôzne farebné fólie). Na skládke odpadov skončia nerecyklovateľné druhy odpadov, alebo tie, na ktoré ešte nie sú koncoví spracovatelia druhotných surovín. Toto sú požiadavky od koncových spracovateľov druhotných surovín. Takto vytriedený odpad sa ďalej lisuje do štandardizovaných balíkov, čím sa pripravuje na expedíciu ku koncovému spracovateľovi. Koncoví spracovatelia z tohto materiálu vyrábajú hotové výrobky, alebo polotovary určené na ďalšie spracovanie."

! Akú pôsobnosť, čo sa týka územia, má vaša firma?

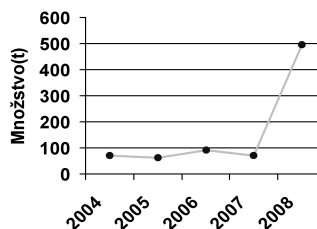
"V súčasnosti Mestská skládka, s.r.o., so službou separovaného zberu pôsobí v 48 obciach v rámci regiónu Veľký Krtíš a Krupina. Ďalej v meste Veľký Krtíš a u priemyselných zákazníkov. Ako príklad toho, s akým množstvom narábame, uvádzame spracované množstvá separovaných komodít našou spoločnosťou za rok 2008 v nasledovnej tabuľke:

Komodita	Vybierané množstvo(t)	Zhodnotené množstvo (t)	Nezhodnotiteľný odpad (t)
Kartón - lepenka	132	115	17
Papier	66	63	3
Plasty	99	70	29
sklo	200	189	11
Spolu	497	437	60

! V našom okresnom meste ale aj vo väčšine obcí nášho okresu sú vytvorené veľmi dobré podmienky na separovanie.

Zvyšok zostáva na ľuďoch, do akej miery sú ochotní sa "pohrať" so svojim odpadom. Ako vyzerá porovnanie čísel roku 2008 z vyššie uvedenej tabuľky s predchádzajúcimi rokmi?

"Môžeme veľmi pozitívne hodnotiť, že oproti predchádzajúcim rokom sa množstvá separovaného odpadu zvyšujú vďaka úzkej spolupráci Mesta Veľký Krtíš a Mestskej skládky, s.r.o. V roku 2008 bolo jednou z hlavných priorít Mestskej skládky, s.r.o., rozvoj a zdokonaľovanie separovaného zberu v regióne, čoho

dôkazom je aj nasledujúci graf.

! Vela sa v súčasnosti hovorí o všetkých druhoch kríz, nezamestnanosti, ako aj rôznych problémoch, s ktorými zápasia firmy aj ich zamestnanci. Ako vnímate súčasnú situáciu, resp. môže negatívne ovplyvniť aj vašu činnosť?

"Bohužiaľ aktuálnou hospodárskou situáciou u nás a vo svete je celý tento systém ohrozený. Nastal veľký problém s koncovými spracovateľmi. V dôsledku hospodárskej krízy obmedzili odber druhotných surovín na minimum, a tým aj následný výkup, čím sa vážne narušil celý systém.

Nastáva situácia, že sa separovaný zber stáva veľmi nákladným ako pre samosprávy, tak aj pre spracovateľov separovaného odpadu. Pre výrobcov je dnes výhodnejšie, nanešťastie, nakupovať ropu a spracovávať ju, ako spracovávať druhotné suroviny," vysvetlil nám Dušan Výboh, riaditeľ Mestskej skládky, s.r.o., Marius Pedersen vo Veľkom Krtíši.

My už len dodávame, že by to bola veľká, priam dvojnásobná škoda, keby sa dobre "naštartovaný" systém triedenia a spracovávania druhotných surovín zrútil. Aj kvôli zamestnanosti vo firme, ale najmä kvôli prírode, ktorá potrebuje, aby sme k nej boli oľudupnejší a triedením odpadu dali veciam šancu na ich ďalšie spracovania využitie. - J K

Čo patrí do separovaného zberu a čo nie

Medzi plasty patria:

PET Fľaše: fľaše od nealko nápojov, vína, sirupov, HDPE fľaše sú fľaše od saponátov, šampónov, aviváže, mydiel, destilovanej vody, pleťovej vody a pod. Tretím druhom plastových

Tak to nie, milí spoluobčania, komunálny odpad patrí do úplne inej nádoby.

fľaš sú PP fľaše a to sú napríklad nádoby od citrónovej šťavy a iné, označené ako PP. Fólie delíme na viacero druhov: číre aj farebné, hladké, zmršťovacie, aj bublinkové neznečistené.

Do plastov nepatria fľaše: od jedlých a motorových olejov, chemikálií - postrekov, línoleum, PVC podlahovina, fľaše od lepidiel, farieb a riedidiel, vrecká od mlieka, kelímky od smotany, jogurtu, masla a pod.

Do zberných nádob určených pre papier a lepenku patrí:

kancelársky papier, noviny a časopisy, zošity, knihy, kartón, papierová lepenka.

Nepatrí sem: znečistený a mokrý papier (napr. obalový papier z mäsa, rýb, mlieka), hygienické vložky a pa-

pierové plienky.

Do skleneného odpadu môžete zaradiť:

fľaše vyprázdnené, vyčistené bez uzáveru, obalové sklo, fľaše od vína, alkoholu a iných nápojov, fľaše od zaváraní a kečupu, čisté tabuľové sklo bez tmelu a drôtu.

Čo sem nepatrí: drôtené a olovené sklo, auto-sklo, porcelán, keramika, žiarovky, žiarivky, kryštál, iné prímеси komunálneho odpadu.

Tam, kde mal byť papier, nasypal niekto suť. Nevie dotýčný čítať alebo je "antiokológ"?